

YENİ KİTAB

Dövlətə, dövlətçiliyə məhəbbət də, belə sevgiyə sədaqət də xalq xidmət yolunu aydınlığa qər q edir. Bu baxımdan mövzusu dövlətçiliklə bağlı olan əsərlər vətəndaşlıq duyğularını nurlandıran gur işığa dönür. Filologiya elmləri doktoru, professor Nurlana Əliyevanın “Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabı da dövlətçiliyə məhəbbət və sədaqətlə yazılmış publisistik qaynaqdır. Kitabda əksini tapmış fakt və hadisələr bilavasitə dövlətçiliklə bağlı olduğuna görə ciddi vətəndaşlıq missiyası daşıyır. Nəşr müəllifinin alim-vətəndaş məhəbbəti çağdaş oxucuya dərinlən anladır: “Heç bir qərəzli dairə Azərbaycanla təzyiq dilində danışa bilməz!”.

“Azərbaycanı dəyişən məhəbbət”

Bakı Slavyan Universitetinin rektoru, filologiya elmləri doktoru, professor Nurlana Əliyevanın “Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabına daxil edilmiş məqalələrin bir hissəsi ulu öndər Heydər Əliyevə, bir hissəsi dövlətçilik memarı ulu öndər olan müasir Azərbaycanın inkişafını şərtləndirən amillərə həsr edilib.

“Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabında deyildiyi kimi: “1918-ci ilin mayında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti, “İstiqlal bəyannaməsi” ilə həyata vəsiqə aldı. Xalq hakimiyyəti və insanların bərabərliyi prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bütün ölkə vətəndaşlarına eyni hüquqlar verərək hər cür bərabərsizliyi aradan qaldırdı.”

Kitabda daha sonra bildirilir ki, 1991-ci il oktyabrın 18-də “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiyası” qəbul edildi və bu, xalqımızın siyasi həyatında tarixi fakt oldu. Amma real olaraq müstəqil Azərbaycan Respublikası sərhəd müharibəsində itkilər verir və iqtisadi cəhətdən tənəzzülə doğru gedirdi. XX əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində həm xaricdən, həm də daxildən müstəqilliyimizə qarşı qəsdilər hazırlanmışdı. Azərbaycan parçalanmaq təhlükəsi qarşısında idi, vətəndaş müharibəsinin başlanması təhlükəsi var idi, ölkədə nəzarətdən çıxmış silahlı qruplaşmalar tüğyan edirdi.

Müəllif xatırladır ki, tarixin gedişatını fəhmlə dərk edən uzaqgörən lider Heydər Əliyev siyasi nüfuzuna, zəngin dövlətçilik təcrübəsinə və xalqın ona olan inamına güvənərək böyük iradə nümayiş etdirdi, sabitliyə nail oldu. Respublikada sərəştəsizlik, hakimiyyət boşluğu, siyasi ambisiyalar, separatçılıq meyilləri Azərbaycan dövlətçiliyini labüd iflasla üzəldirmişdi. Onda xalq ciddi təkidlə “Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!” kəlamının fəlsəfəsi ilə yaşayan böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdi. Ulu öndər xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdı. Bu qayıdış bir məhəbbət idi və Azərbaycanı dəyişdi. Azərbaycan dövlətçiliyi yaşadı, bu məhəbbət Azərbaycan dövlətçiliyini tarixin ciğrdaşı etdi. 1

Daha sonra bildirildi ki, 1993-cü ildə Azərbaycanı xalqın Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, ulu öndərin dövlətçilik fenomeninə inamı dəyişdi. Azərbaycanı böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi kursuna sədaqət– Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyasəti dəyişdi: “Bütövlükdə, ümummillə lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu, Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilən siyasət Azərbaycanda sağlam təfəkkürlü, milli-mənəvi dəyərləri mənimsəmiş,

Vətəninə, xalqına bağlı, sədaqətli gənclər ordusunun yetişməsinə təmin edib. Azərbaycan gəncliyi mütərəqqi dəyərləri mənimsəyib, milli maraqlara, həmçinin milli-mədəni dəyərlərə uyğun möhkəm əqidəyə sahibdir”. Beləliklə, Azərbaycan dövlətçiliyi asılılıqdan xilas oldu – Azərbaycana Heydər Əliyev məhəbbəti Azərbaycanı dəyişdi.

Gənclərin, bu sıradan ordu gənclərinin vətənpərvərlik tərbiyəsinin istər məzmun, istərsə də forma baxımından genişləndirilməsi, zənginləşdirilməsi çağdaş ədəbiyyatımızın da yerinə yetirməli olduğu missiyadır. Professor Nurlana Əliyeva ədəbiyyatşünas kimi bu missiyanın mahiyyətini məqalələrlə təzahür edən vətəndaşlıq formatlı azərbaycançılıqla yerinə yetirib. Bu azərbaycançılığın milli-mənəvi mahiyyəti dövlətçiliyə sədaqətdir, “Bəşəriyyətin yeni inkişaf mərhələsinə daxil olması gənclərdən dərin bilik, yüksək hazırlıq tələb edir. O, yeni texnologiyalardan baş açan, savadlı, zəkali gənclərə dünyanın hər yerində ehtiyac var”.

Azərbaycanın müxtəlif tarixi dövrlərini bir qədər qürurla, bir qədər təəssüflə xatırlayan (və xatırladan) professor Nurlana Əliyeva zaman anlamında tarixin dünəni ilə sabahı arasında mənəvi analogiyalar verir ki, bu da yeniyetmələrin və gənclərin vətənpərvərlik duyğularının pərvərişinə alim-vətəndaş sayğısıdır. Bu

sayğı böyük inama söykənir, bu böyük inam dövlətçilikdir. “Azərbaycanın müstəqilliyi dönməzdir. İndi bu müstəqilliyin maddi, iqtisadi və dövləti bazası da, həmin bazanı möhkəmlətməyə Prezidentimizin siyasi iradəsi də vardır. Bu iradə dünən də var idi, bu gün də var, sabah da olacaqdır!”

“Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabında fəlsəfi dilçilik məktəbinin banisi, alman dilçisi V.Humboldtun bir fikri xatırladılır: “Xalqın dili onun ruhudur və xalqın ruhu onun dilidir – bundan da güclü olan eynilik təsəvvür etmək çətindir”. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinə müqayisəyəgəlməz məhəbbəti də gənclərin ana dilinə sevgisi də onun azərbaycançılığının fəvqündə dayanırdı. Müəllif bu amili qürurla xatırladır, “Ana dilimizin Cümhuriyyətə qədər keçdiyi tarixi yol”unun Heydər Əliyev tərəfindən böyük azərbaycançılıq sevgisi ilə davam etdirildiyini, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ulu öndərin dil siyasətini də uğurla davam etdirdiyini Azərbaycanı dəyişən məhəbbət səviyyəsində bildirir.

“Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabında bir aktual mövzuya da yer ayrılıb: “Dünya dövlətlərinin mövcud təcrübəsinin təhlili göstərir ki, “birinci xanım” anlayışı ayrı-ayrı ölkələrdə dövlətçilik ənənələrindən, siyasi sistemdən, milli-mental dəyərlərdən və digər bu kimi amillərdən asılı olaraq müxtəlif səpgilərdə qəbul olunsun da, onun bütün ölkələr üçün eyni sayılan müəyyən parametrləri var. Bu da dövlətin birinci xanımının yüksək ictimai statusudur. Belə yüksək status isə ölkənin birinci ledisinin şəxsiyyətini daim ictimai maraq dairəsinə çevirir”.

“Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabında ayrı-ayrı məqalələr də, tezislər də həyatın sözlə təsviridir, bu təsvir sevgidir, təəssübkeşlikdir, Azərbaycanı dəyişən məhəbbətə məhəbbətin təzahürüdür. Beləliklə, professor Nurlana Əliyevanın “Azərbaycanı dəyişən məhəbbət” kitabı çağdaş tariximizin siyasi-mənəvi mənzərəsinə işıq salan samballı elmi-publisistik topludur.

Rəşid FAXRALI,
şair-publisist